

BIULETYN POLONIJNY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Numer 9(10)/2008

Wrzesień 2008 r.

Redaguje: Wydział Polonii Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ

Kontakt: Krzysztof Sawicki – tel. 523 9438; e-mail: krzysztof.sawicki @msz.gov.pl

SPIS TREŚCI

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO, KARTA POLAKA

Wręczenie Kart Polaka na Łotwie 3

NOWA MIGRACJA

Islandzka prasa o utworzeniu polskiej placówki konsularnej 3

Islandzkie akty stanu cywilnego po polsku 4

Utworzenie biblioteki dla polskich pracowników 4

Liczba polskojęzycznych dzieci w szkołach brytyjskich 4

Edukacja dzieci imigrantów w Irlandii 4

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

40-lecie powstania Klubu Polskich Kombatantów w Republice Czeskiej 5

Robocze spotkanie Braspolu 5

Spotkanie polonijne w Sao Paulo 5

KULTURA I PROMOCJA

Promocja książki „Bawarskie Lwy i Polskie Orły – na wspólnych szlakach historii” w Monachium 6

Dni Polskie na Bukowinie 6

Wystawa „Sygnatura inaczej pisana” w Centrum Kultury Polskiej w Monachium 7

Wystawa „Polska Szkoła Matematyczna w Norymberdze” 7

Inauguracja XXVIII edycji Festiwalu Chopinowskiego w Barcelonie 7

Gorolskie Święto na Zaolziu w Ostrawie 8

Wystawa polskich plakatów w urugwajskim Salto 8

XVII Światowy Festiwal Poezji Marii Konopnickiej w Odessie 8

II Międzynarodowy Festiwal Folkowych Zespołów Pieśni i Tańca w Bilgorodzie na Ukrainie 9

Festiwal Wielokulturowy w Egilsstadir na Islandii 9

Działalność promocyjna Konsulatu Generalnego w Hamburgu 9

EDUKACJA POLONIJNA

Kolonie dzieci polonijnych z Czech 10

Podsumowanie II etapu IV Olimpiady Języka Polskiego na terenie Bawarii i Badenii Wirtembergii 10

Spotkanie z nauczycielami polskimi na Islandii 11

Rok 2009 Rokiem Języka Polskiego w Argentynie 11

Otwarcie nowego punktu nauczania języka polskiego w Nadrenii Północnej-Westfalii 11

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Uroczystości 200. rocznicy bitwy pod Somosierrą w Hiszpanii 12

X międzynarodowe spotkanie młodzieży i byłych więźniów obozu koncentracyjnego we Flossenbürgu 12

Uroczystość upamiętniająca 64. rocznicę mordu w Żywocicach w Czechach	13
Uroczysta akademie z okazji Święta Wojska Polskiego w Montevideo	13
Uroczystości z okazji Święta Wojska Polskiego RP w Brześciu	13
Odsłonięcie tablicy pamiątkowej na cześć Ireny Sendlerowej w Montevideo	14

SYLWETKI POLONIJNE

Wręczenie p. Irenie Zachar Złotego Krzyża Zasługi RP w Bratysławie	14
Odnaczenie p. Michaeli Heuer Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP w Kolonii	14
Wręczenie Srebrnego Krzyża Zasługi RP p. Manfredowi Gramerowi w Kolonii	15
Odnaczenie Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP p. Danuty Madej w Limie	15
Odnaczenie Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi RP p. Johanna Baptysta Schaeffera w Kolonii	15

POŻEGNANIA

Zmarł wybitny działacz Polonii amerykańskiej Les Kuczyński	16
--	----

VARIA

Środowisko polonijne w mieście Tara w Rosji	16
Losy zamku w Raperswil	16
Puchar Pamięci Małego Powstańca 2008 w Kolonii	17
Echa wizyty studyjnej dziennikarzy szwajcarskich w Polsce	17
Posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą	18

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO, KARTA POLAKA

Wręczenie Kart Polaka na Łotwie

Łotwa – Ambasada RP w Rydze

W Daugavpils (Dyneburg), w dawnych Inflantach Polskich, odbyła się 11 sierpnia uroczystość wręczenia Kart Polaka. W Domu Polskim przy ulicy Warszawskiej zebrali się licznie Polacy. Odśpiewano „Mazurka Dąbrowskiego” i „Rotę”. Wystąpił zespół polonijny „Kukuleczka” w polskich strojach narodowych. Kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Rydze – B. Jabłoński, wręczył Karty Polaka 36 polakom i osobom polskiego pochodzenia. Wśród otrzymujących ten dokument byli m.in. księża, studenci, kombatanci, nauczyciele oraz działacze Związku Polaków na Łotwie i Związku Młodych Polaków na Łotwie. Relacje z tej uroczystości przedstawiły w lokalnych wiadomościach stacje radiowe i telewizyjne w Daugavpils.

Po uroczystości, podczas dyżuru konsula, wnioski o Kartę Polaka złożyło kolejnych 57 osób polskiego pochodzenia z Dyneburga – miasta, w którym ponad ¼ mieszkańców stanowią Polacy.

Do tej pory z wnioskami o Kartę Polaka wystąpiło na Łotwie blisko 300 osób. Jako pierwsza otrzymała ją prezes ZPŁ – Wanda Krukowska. Wśród starających się o Kartę Polaka na Łotwie jest duża grupa osób, które nie posiadają obywatelstwa łotewskiego – bezpaństwowców. Uzyskanie Karty ma dla nich szczególne znaczenie. Dlatego z dużą nadzieją oczekują zapowiedzianej nowelizacji ustawy o Karcie Polaka, która da im prawo występowania o ten dokument.

NOWA MIGRACJA

Islandzka prasa o utworzeniu polskiej placówki konsularnej

Islandia – KG RP w Reykjavíku

W największym islandzkim dzienniku „Morgunblaðid” 27 lipca ukazał się obszerny artykuł o przygotowaniach do utworzenia Konsulatu Generalnego RP w Reykjavíku. Placówka będzie mieściła się w przestronnych pomieszczeniach na piątym piętrze znanej kamienicy przy ul. Skulatun 2 w centrum stolicy (przez wiele lat mieścił się tu ratusz miejski). Na szóstym piętrze w oddanej już do użytku salce wkrótce rozpocznie działalność szkoła sobotnio-niedzielną. Przez ostatni rok Polacy mieli na wyspie zapewnioną opiekę konsularną w ramach regularnych dyżurów konsula z Oslo, od niedawna wszystkie czynności, jak przygotowanie paszportów tymczasowych czy poświadczenie podpisu, są już dokonywane na miejscu. W rozmowie z gazetą konsul Michał Sikorski, który prowadził prace nad utworzeniem polskiej placówki w Reykjavíku, podkreślił, że sprawne utworzenie urzędu było możliwe dzięki aktywności Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Oficjalne otwarcie jest planowane na wrzesień. Obecnie w urzędzie pracują już na stałe 4 osoby. Autorka zauważa, że kierujący urzędem konsul Michał Sikorski zajmuje się wyspą naukowo od wielu lat, a jego pasją Islandią zaczęła się w 13 roku życia. W artykule poruszono też kwestię integracji Polaków ze społeczeństwem islandzkim, gdzie główną przeszkodą jest brak znajomości języka islandzkiego, a często nawet angielskiego. Zdaniem konsula na naukę języka często nie pozwala fakt, że Polacy pracują nawet po 12 godzin na dobę. Gazeta podkreśla, że w ciągu ostatniego roku – dzięki działalności konsula – założono kilkanaście sekcji polskich w bibliotekach (Polacy są grupą najaktywniej czytającą książki w innych językach) oraz odbyło się wiele imprez promujących polską kulturę. W komentarzu redakcyjnym nie zabrakło informacji, że Islandia przeżywa obecnie kryzys gospodarczy (najwyższa od 15 lat inflacja) i wielu obcokrajowców decyduje się na powrót do kraju.

Na Islandii każdego dnia na świat przychodzi statystycznie jedno polskie dziecko. Dzięki staraniom polskiego konsula już wkrótce wszystkie islandzkie akty stanu cywilnego będą wydawane w języku polskim. Obecnie Polacy stanowią największą grupę narodową na wyspie, liczbę Polaków szacuje się na kilkanaście tysięcy (na 300 tysięcy Islandczyków).

Islandzkie akty stanu cywilnego po polsku

Islandia – KG RP w Reykjavíku

Dzięki staraniom kierownika Konsulatu Generalnego RP w Reykjavíku Michała Sikorskiego od września wszystkie akty stanu cywilnego wystawiane przez islandzki urząd stanu cywilnego (Pjóskra) będą wystawiane także w języku polskim. Decyzja ta pozwoli uniknąć dokonywania tłumaczeń przysięgłych i związanych z tym opłat. Od 1 września rusza także szkółka sobotnio-niedzielna przy Konsulacie.

Utworzenie biblioteki dla polskich pracowników

Finlandia – Ambasada RP w Helsinkach

Z uwagi na duże skupisko Polaków pracujących przy budowie reaktora w Olkiluoto, gdzie przebywa ok. 1000 Polaków, Wydział Konsularny Ambasady RP w Helsinkach wraz z zatrudniającą polskich pracowników firmą AREVA dokonał wyboru, zakupu i transportu 122 książek z Polski, w celu utworzenia w Olkiluoto biblioteki dla potrzeb polskich pracowników oraz miejscowej Polonii. Partnerem po stronie polskiej był Instytut Książki w Krakowie. Inicjatywa spotkała się z uznaniem ze strony środowiska polskiego w Raumie i okolicach.

Liczba polskojęzycznych dzieci w szkołach brytyjskich

Wielka Brytania – Ambasada RP w Londynie

„The Financial Times”, 18.08.08, „Od polskiego do punjabi – języki, w których się mówi w szkołach”

Resort edukacji Wielkiej Brytanii opublikował dane, z których wynika, że dzieci w brytyjskich szkołach posługują się ok. 240 językami. Dla 102 tys. dzieci językiem ojczystym jest pendźabski, dla 85 tys. – urdu. Kolejne miejsca zajmują bengali, gudżarati i język somalijski. Wszystkie one są bardziej powszechne niż polski, którym włada w brytyjskich szkołach 26 840 dzieci.

Edukacja dzieci imigrantów w Irlandii

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

„Irish Independent”, 19.08.2008, Michael Brennan, „Nauczyciele popierają postulat oddzielenia imigrantów”.

Irlandzcy nauczyciele poparli 18 sierpnia wniosek opozycyjnej partii Fine Gael o oddzielenie w klasach dzieci imigrantów, które nie mówią poprawnie w języku angielskim, od dzieci irlandzkich. Rzecznik ds. edukacji Fine Gael – B. Hayes, wyraził opinię, że dzieci mające kłopoty z językiem angielskim nie powinny trafiać do regularnych klas, zanim nie nadrobią zaległości: „Jeśli będzie to wymagało segregacji, to musimy dane dziecko oddzielić w najlepszym jego interesie”. Dodał, że ma świadomość, iż wielu rodziców wyrażało swoją frustrację spowodowaną faktem braku segregacji w szkołach. Irlandzkie stowarzyszenie nauczycieli ASTI wyraziło opinię, że jest przeciwne używaniu słowa „segregacja”, ale popiera ideę odrębnego nauczania dzieci, które mają problemy z językiem angielskim. Rzecznik irlandzkiego rządu nie wykluczył wprowadzenia w życie takiego rozwiązania, ale rząd ma wstrzymać się z jakimikolwiek decyzjami do momentu opublikowania trzech raportów dotyczących nauczania imigrantów w irlandzkich szkołach.

Kontrowersyjna terminologia, jakiej używa B. Hayes, która przywołuje skojarzenia z walką o prawa obywatelskie w USA, spowoduje zapewne krytykę ze strony środowisk liberalnych w Irlandii. W obecnym systemie edukacji około 2000 nauczycieli uczestniczy w kształceniu dodatkowym dzieci imigrantów w wymiarze 4 godzin tygodniowo na poziomie szkół podstawowych i średnich. Koszt tej działalności wynosi 200 mln Euro rocznie. Stowarzyszenie ASTI podkreśla, że zrozumienie języka angielskiego jest kwestią kluczową w kontekście integracji i stoi na stanowisku zwiększenia ilości godzin nauki języka angielskiego dla dzieci imigrantów.

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

40-lecie powstania Klubu Polskich Kombatantów w Republice Czeskiej

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

1 sierpnia Rajdem Śladami Miejsc Pamięci Narodowej rozpoczęły się obchody 40-lecia powstania Klubu Polskich Kombatantów w Republice Czeskiej. Na zaproszenie prezesa Klubu – B. Firli, w obchodach wziął udział zastępca dyrektora Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych – J. Ciechanowski.

Kwiaty złożono pod pomnikiem zamordowanych i poległych w II wojnie światowej w Czeskim Cieszynie, tablicą upamiętniającą zamordowanych mieszkańców Trzyńca i okolic, pomnikiem w miejscu egzekucji żołnierzy AK i tablicą pamiątkową gen. W. Sikorskiego w Nawsiu oraz Pomnikiem Legionistów na cmentarzu w Jablonkowie. W miejscu katastrofy polskich lotników Żwirki i Wigury odprawiono nabożeństwo za poległych w walce o niepodległość Polski.

W Domu Żwirki i Wigury w Cierlicku-Kościele wręczono medale „Pro Memorial” osobom mającym zasługi w upamiętnianiu walk narodu polskiego o niepodległość, opiekunom miejsc pamięci narodowej oraz działającym na rzecz środowiska kombatanckiego. Odznaczenie otrzymali m.in.: J. Gazur – uczestnik walk pod Monte Cassino i Ankoną, B. Chwajol – wiceprezes Kongresu Polaków w RC, J. Cienciala – dyrektor Huty Trzynieckiej, oraz redakcje miesięcznika „Zwrot” i gazety „Głos Ludu”.

Robocze spotkanie Braspolu

Brazylia – KG RP w Kurytybie

2 sierpnia Konsul Generalna RP w Kurytybie wzięła udział w roboczym spotkaniu Braspolu. W zebraniu wzięło udział 40 osób z 18 środków Braspolu oraz przedstawiciele stowarzyszeń – im. Tadeusza Kościuszki w Kurytybie, Warszawa w Sao Bento do Sul oraz CEPOM z Sao Mateus do Sul.

Głównym punktem obrad było omówienie procedur pozyskiwania środków finansowych z Polski, w szczególności ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, na budowę siedzib oraz działalność polonijną i kulturalną.

Jeden z wiceprezesów Braspolu – p. Andre Hamerski z Rio Grande do Sul, został zaproszony do Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu i brał udział w jej ostatnim posiedzeniu w Polsce. Z zadowoleniem przyjęto do wiadomości konkluzję p. Hamerskiego, że opieka nad Polonią przestała koncentrować się jedynie na Wschodzie, ale zwróciła się również w stronę Brazylii.

Spotkanie polonijne w Sao Paulo

Brazylia – KG RP w Sao Paulo

16 sierpnia w Domu Kultury Polskiej im. Sanguszki w Sao Paulo odbyło się spotkanie polonijne związane z obchodami Dnia Wojska Polskiego oraz rocznicą wybuchu Powstania Warszawskiego.

W czasie spotkania, w obecności poczty sztandarowej b. Koła SPK w Sao Paulo i członków tworzącej się drużyny harcerskiej Orzeł Biały, konsul generalny wręczył nominację na stopień majora uczestnikowi Powstania Warszawskiego – Januszowi Wścieklicy. Obecne były także Janina Wścieklica i Zofia Topór Krygler – uczestniczki Powstania.

Po uroczystości mjr J. Wścieklica przedstawił zgromadzonej publiczności swoje wspomnienia z Powstania Warszawskiego, które wywołały ożywioną dyskusję. Został zaprezentowany film dokumentalny o Powstaniu Warszawskim a następnie „Kanał” A. Wajdy.

KULTURA I PROMOCJA

Promocja książki „Bawarskie Lwy i Polskie Orły – na wspólnych szlakach historii”

Niemcy – KG RP w Monachium

24 lipca odbyła się promocja książki trojga autorów – Aleksandra Menharda, Ewy Krasieńskiej-Klaputh i Niny Kozłowskiej, zatytułowanej „Bawarskie Lwy i Polskie Orły – na wspólnych szlakach historii” w wersji niemieckojęzycznej. Książka została wydana z inicjatywy KG Monachium nakładem Bawarskiej Centrali Kształcenia Politycznego, która we współpracy z KG zorganizowała wieczór promocyjny.

Impreza odbyła się w renomowanej sali Max-Joseph-Saal w rezydencji królów bawarskich, obecnych było 400 osób. Uroczystość otworzyli dyrektor Centrali dr Peter Maerz i konsul generalny – Elżbieta Sobótka, następnie przemówił przybyły na zaproszenie organizatorów polski minister kultury – dr Tomasz Merta. Wykład o polsko-bawarskich związkach i powiązaniach dynastycznych wygłosił b.dyrektor Archiwum Bawarskiego – prof. dr Hermann Rumschoettel. Następnie książkę przedstawiły w imieniu autorów p. Nina Kozłowska i red. Monika Franz, która zajmowała się jej redakcją z ramienia partnera bawarskiego. Każdy z uczestników spotkania otrzymał egzemplarz prezentowanej książki.

Obecnych było wiele osobistości życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego Monachium i Bawarii, w tym szefowie i przedstawiciele instytucji kulturalnych. Ród Wittelsbachów reprezentowali książę Adalbert von Bayern i księżniczka Sandra von Bayern, goście z Północnej Nadrenii Westfalii oraz Badenii Wirtembergii. Obecni byli przedstawiciele KG – konsul ds. Polonii A. Berdys, konsul ds. ekonomicznych T. Zmiejko oraz konsul ds. promocji G. Strzelecka, która zapewniła oprawę muzyczną imprezy występem polsko-bawarskiego kwartetu saksofonistek.

Wydanie książki było jednym z projektów KG z okazji jubileuszu 850-lecia Monachium. KG podjął starania, by książka została wydana także w języku polskim.

Artykuł „Pierwsza czytelniczka”. Rozmowa z Moniką Franz, redaktorem książki, „Münchner Merkur” z 24 lipca 2008 r.

„Bawarskie lwy i polskie orły” to unikalne dzieło dokumentujące bardzo liczne ślady polskiej obecności w Bawarii. Książka jest owocem niezwykle żmudnej pracy trzech autorów: Niny Kozłowskiej, Ewy Krasieńskiej-Klaputh oraz Aleksandra Menharda, którzy odwiedzali miejscowe archiwa, muzea i biblioteki w poszukiwaniu materiałów do publikacji. W ten sposób powstało dzieło, które stanowi jedyny w swoim rodzaju opis wielowiekowej wspólnej historii polsko-bawarskiej.

Zdaniem bawarskich recenzentów książka została napisana z pasją oraz zadziwia mnogością i szczegółowością opisu polskich śladów w Bawarii. Symbolem polsko-bawarskich związków jest godło przymierza znajdujące się na gmachu znanego w Monachium teatru Cuvillies, które autorzy umieścili na okładce książki. Godło przedstawia białoniebieskie bawarskie lwy oraz białoczerwone polskie orły, które symbolizują sojusz dwóch państw połączonych wspólną historią. Jest w niej miejsce zarówno na polsko-bawarskie dynastie królewskie, jak i szereg pomników kultury materialnej. Historia ta to jednak przede wszystkim nie wojny i rywalizacja, lecz wspólny dorobek – to, co łączy i stanowi doskonały punkt wyjścia na przyszłość.

„Bawarskie lwy i polskie orły” to również swoisty przewodnik turystyczny. Na początku książki znajduje się plan Monachium z naniesionymi 18 punktami, z których każdy oznacza pomnik historii polsko-bawarskiej.

Dni Polskie na Bukowinie

Rumunia – Ambasada RP w Bukareszcie

25–27 lipca na rumuńskiej Bukowinie w Suczawie odbyły się doroczne spotkania mniejszości polskiej – Dni Polskie.

Dni Polskie – organizowane przez Związek Polaków w Rumunii po raz dziesiąty – poświęcone były trzem blokom tematycznym: historycznemu, literacko-kulturalnemu i mniejszości polskiej.

Autorzy wykładów historycznych omówili różne aspekty stosunków polsko-rumuńskich i polsko-moldawskich od początków XVII wieku – problematykę wojskową, historię stosunków dyplomatycznych,

państwowości, niepodległości, wpływów brytyjskich i francuskich na politykę obu państw oraz zagadnienia religii i Kościoła, a także udziału wojsk rumuńskich w misji stabilizacyjnej w Iraku.

Wykłady literackie i kulturalne dotyczyły między innymi roli katedry slawistyki w Bukareszcie, problematyki frazeologii, ksiąg rzadkich i starodruków polskojęzycznych Biblioteki Moldawskiej Akademii Nauk.

Niezależnie od spotkań naukowych tłumaczki z języków polskiego i rumuńskiego – Anna Kazmierczak i Katarzyna Kotkowska, przeprowadziły w Domu Polskim w Suczawie warsztaty przekładu dla uczniów klasy polskiej liceum z miejscowości Gura Humorului.

Przewidziane na 27 lipca imprezy plenerowe nie odbyły się z uwagi na opady deszczu i powódzie, które nawiedziły w tym okresie Rumunię, a w szczególności Bukowinę. Uczestnicy Dni Polskich wzięli udział tego dnia jedynie w uroczystej mszy świętej koncelebrowanej przez księdza Mariusza Buczewskiego w Nowym Sokońcu oraz pożegnalnym obiedzie zorganizowanym przez Związek Polaków w miejscowości Gura Humorului.

Wystawa „Sygnatura inaczej pisana” w Centrum Kultury Polskiej

Niemcy – KG RP w Monachium

Od 2 lipca prezentowana jest w galerii Centrum Kultury Polskiej w Monachium wystawa archiwaliów związanych z obecnością polskich artystów w Monachium w XIX i XX wieku, nawiązująca do wystawy jubileuszowej z okazji 200-lecia Akademii Monachijskiej w Haus der Kunst. Projekt KG, współfinansowany przez partnerów ze strony polskiej i bawarskiej, cieszy dużą oglądalnością.

Wystawę zwiedził Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – dr Tomasz Merta, a także dyrektor Departamentu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą – Jacek Miller.

28 lipca gościła w galerii grupa przedstawicieli Bawarskiego Ministerstwa Nauki, Badań Naukowych i Sztuki z radcą Rainerem Schönbergiem, członkiem Polsko-Bawarskiej Komisji Ekspertów, a następnie dyrektor Bawarskiej Akademii Elitarnej – dr Markus Wellenhofer, w towarzystwie przedstawicieli Bawarskiej Kancelarii Państwa. Goście otrzymali katalog w języku niemieckim oraz serię pocztówek z reprodukcjami obrazów polskich malarzy.

30 lipca wystawę obejrżeli przedstawiciele Konsulatu Generalnego Francji oraz Lechosław Gawlikowski, ostatni dyrektor Radia Wolna Europa.

Wystawa „Polska Szkoła Matematyczna w Norymberdze”

Niemcy – KG RP w Monachium

2 sierpnia otwarta została w Domu Krakowskim w Norymberdze wystawa „Polska Szkoła Matematyczna”, zorganizowana we współpracy z Archiwum PAN w Warszawie, Muzeum Polskim w Raperswilu i KG Monachium. Wystawa, poświęcona pamięci Polskiej Szkoły Matematycznej, jej profesorów i studentów oraz sprawie złamania kodu Enigmy, prezentowana jest w Roku Matematyki 2008 ogłoszonym przez Bundestag. Pozostanie ona w Norymberdze do 14 września br.

Nazwą Polskiej Szkoły Matematycznej określa się matematyków, którzy w początkowych latach niepodległości Polski w Krakowie, we Lwowie i w Warszawie stanowili awangardę myśli matematycznej, szczególnie w topologii, analizie funkcyjnej i logice. Eksplozja matematyki w Polsce po wyjściu ze 123-letniej niewoli była czymś fenomenalnym. Osiągnięcia szkoły matematycznej wykorzystywano w kryptologii, a w 1932 r. polskim matematykom udało się rozszyfrować kod niemieckiej Enigmy. O tym właśnie opowiada wystawa, złożona z kilkunastu plansz w języku polskim i niemieckim oraz 20 karykatur polskich matematyków pióra prof. Leona Jaśmanowicza.

Wystawę otworzyły konsul ds. promocji Grażyna Strzelecka oraz Jolanta Leszczyńska ze Stowarzyszenia Wieża Krakowska w Norymberdze.

Inauguracja XXVIII edycji Festiwalu Chopinowskiego

Hiszpania – KG RP w Barcelonie

3 sierpnia w klasztorze Valldemossa na Majorce odbyła się inauguracja XXVIII edycji Festiwalu Chopinowskiego. W koncercie otwierającym imprezę wystąpił pianista Saleem Abboud Ashkar, który wykonał utwory Chopina, Brahmsa i Schuberta. Przed uroczystą inauguracją konsul generalny RP w Barcelonie – Marek Pernal, wręczył wieloletniemu sekretarzowi Stowarzyszeń Festiwalu Chopinowskich w Valldemossa – panu Jaume Caplonch, odznaczenie „Zasłużony dla kultury polskiej”, przyznane mu

przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP. W krótkich wystąpieniach, jakie towarzyszyły uroczystości, zwracano uwagę na rolę Muzeum Chopina w Valldemossa w kultywowaniu pamięci o życiu i twórczości kompozytora, szczególnie istotną w perspektywie zbliżającej się 200 rocznicy urodzin Chopina. Festiwalowy koncert zgromadził, jak co roku, kilkusetosobową publiczność, która wypełniła krużganki i dziedziniec klasztoru.

Gorolskie Święto na Zaolziu

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

8–10 sierpnia w Jablonkowie na Zaolziu po raz 61. odbyło się Gorolskie Święto – największy i najpopularniejszy festiwal folklorystyczny górali polskich w Republice Czeskiej. Wzięło w nim udział kilkanaście tysięcy ludzi. Wśród gości oficjalnych pojawili się przedstawiciele miejscowych władz samorządowych, wojewoda morawsko-śląski, konsul generalny RP w Ostrawie, przedstawiciele zarządu „Wspólnoty Polskiej” z Warszawy, Katowic i Bielska Białej. Liczna też była reprezentacja władz organizacji polskich, działających na Zaolziu. Tradycyjny pochód górali odbył się w samo południe, oglądany przez tłumy zgromadzone na trasie od rynku jablonkowskiego do parku leśnego, na przedmieściach miasta Jablonków.

W czasie uroczystej inauguracji przeglądu zespołów ludowych 10 sierpnia w amfiteatrze parku leśnego zostały odznaczone srebrnym krzyżem zasługi dwie osoby: Zdenek Pszenica i Jan Moder. Odznaczenia te zostały przyznane za długoletnią pomoc obu panów przy organizowaniu Gorolskiego Święta.

Wystawa polskich plakatów w Salto

Urugwaj – Ambasada RP w Montevideo

12 sierpnia w Muzeum Sztuk Pięknych w Salto (520 km od Montevideo) została uroczystie otwarta wystawa polskich plakatów. W ceremonii otwarcia uczestniczył dyrektor Departamentu Kultury i Promocji m. Salto, p. Denis Dutra, dyrektor Muzeum Sztuk Pięknych, inż. arch. Paul Bittencourt oraz inż. arch. Cesar Rodriguez Mussmano, który przygotował i opracował koncepcję artystyczną tej ekspozycji.

Dyrektor D. Dutra w swym wystąpieniu podziękował w imieniu wojewody prowincji Salto obecnemu na uroczystości ambasadorowi RP za owocną współpracę z polską placówką dyplomatyczną, która pomogła w przygotowaniu wystawy. W uroczystym akcie otwarcia wystawy uczestniczyło ok. 150 osób, w tym przedstawiciele miejscowych elit artystycznych (malarze, rzeźbiarze, plastycy i graficy) oraz reprezentanci mniejszości narodowych, mieszkający w tym mieście na granicy z Argentyną. W spotkaniu wzięła udział 20-osobowa grupa Polonii, których rodzice przybyli do Urugwaju w okresie międzywojennym.

Wystawa będzie czynna do końca sierpnia br. i następnie będzie eksponowana w Paysandu, liczącym się centrum przemysłowym, położonym 100 km od Salto.

Wystawie poświęcono już kilka artykułów w miejscowej prasie podkreślając, że poziom artystyczny polskiego plakatu to „extraklasa światowa”. Najbardziej znana na świecie jest polska szkoła tzw. plakatu teatralnego. Podkreśla się, że w Polsce utworzono pierwsze na świecie muzeum plakatu, które znajduje się w Warszawie.

Władze miasta Salto są zainteresowane zawarciem umowy o współpracy z jednym z miast w Polsce. Miejscowa Polonia podjęła już odpowiednie działania, aby wybór padł na jedno z miast w południowej Polsce, skąd wywodzi się większość polskiej emigracji.

XVII Światowy Festiwal Poezji Marii Konopnickiej

Ukraina – KG RP w Odessie

13–18 sierpnia w Przedborzu i Górach Mokrych odbył się XVII Światowy Festiwal Poezji Marii Konopnickiej. Każdego roku na festiwal przyjeżdża ok. 400 uczestników (dzieci, młodzież, dorośli) z różnych stron świata, aby recytować i śpiewać utwory Marii Konopnickiej. Warunkiem uczestnictwa w turnieju recytatorskim było wykonanie w języku polskim dwóch wybranych utworów Marii Konopnickiej. Natomiast udział w turnieju poezji śpiewanej uwarunkowany był wykonaniem dwóch utworów opartych na tekstach poetki (w języku polskim lub języku kraju zamieszkania).

W tym roku do Przedborza przyjechali przedstawiciele Polonii z Ukrainy, Rosji, Litwy, Białorusi, Niemiec oraz innych państw. Uczestnicy wywodziли się z polskich szkół, organizacji polonijnych, stowarzyszeń kulturalno-oświatowych a także uczelni z filologią polską. Odeski okręg konsularny reprezentowa-

ny był przez uczniów szkoły nr 121 w Odessie oraz członków Zjednoczenia Polaków w Sewastopolu „Jedność”

Oprócz części konkursowej podczas Festiwalu odbyły się różne imprezy towarzyszące: recitale, spotkania autorskie, koncerty. Uczestnicy spotkali się z prawnikiem Marii Konopnickiej – Janem Bieleckim.

Najlepsi wykonawcy otrzymali nagrody i wyróżnienia pieniężne, rzeczowe, dyplomy. Wśród nich znaleźli się też uczniowie szkoły nr 121 w Odessie: Gleb Kilimiczenko (12 lat) zdobył II miejsce, III miejsce otrzymała Julia Malejewa (12 lat), wyróżnienia przyznano Darii Alabiewej (15 lat) i Anatolowi Bierładinowi (15 lat). Wszyscy wystąpili w średniej kategorii wiekowej – od 11 do 15 lat.

Czworo przedstawicieli Zjednoczenia Polaków w Sewastopolu „Jedność” także godnie reprezentowało okręg konsularny. W najmłodszej kategorii wiekowej Polina Owczynnikowa (5 lat) zajęła III miejsce a w kategorii osób dorosłych III miejsce zajęła Maria Ludmiła Wieleńska – prezes Zjednoczenia.

II Międzynarodowy Festiwal Folkowych Zespołów Pieśni i Tańca w Biłgorodzie Dniestrowskim *Ukraina – KG RP w Odessie*

15–18 sierpnia w miejscowości Biłgorod Dniestrowski w odeskim okręgu konsularnym odbył się II Międzynarodowy Festiwal Folkowych Zespołów Pieśni i Tańca. Impreza była organizowana przez Polskie Narodowo-Kulturalne Stowarzyszenie miasta Biłgorod Dniestrowski oraz Konsulat Generalny RP w Odessie przy wsparciu finansowym Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

W festiwalu uczestniczyły zespoły folklorystyczne z Polski, Ukrainy, Białorusi i Moldawii – łącznie ponad 150 osób. Występy miały miejsce na terenie legendarnej twierdzy Akerman. Sceneria potężnych murów twierdzy, która w XV w. należała do Polski, znakomite przygotowanie zespołów, występujących w narodowych strojach, wytworzyły niepowtarzalną aurę. Festiwal cieszył się dużym zainteresowaniem zarówno miejscowej społeczności, jak i turystów masowo w tym czasie odwiedzających Biłgorod Dniestrowski. Uczestnicy festiwalu spotkali się z władzami miasta oraz konsulem generalnym RP w Odessie – Wiesławem Mazurem.

Miejscowe media szeroko informowały o przebiegu imprezy, przedstawiając pozytywne opinie i komentarze.

Festiwal Wielokulturowy w Egilsstadir *Islandia – KG RP w Reykjavíku*

20–21 sierpnia konsul Michał Sikorski wziął udział w Festiwalu Wielokulturowym w Egilsstadir na wschodzie Islandii zorganizowanym przez miejscowe władze. Dzięki wsparciu KG w Reykjavíku stoisko polskie było najbardziej okazałe oraz profesjonalnie przygotowane. Dzięki zaangażowaniu miejscowej Polonii kilkuset Islandczyków poznało smak polskiego jedzenia i innych wyrobów, otrzymało gadżety promujące nasz kraj oraz posłuchało polskiej muzyki. Festiwal cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców.

Bezpośrednio przed jego rozpoczęciem w bibliotece miejskiej odbyła się uroczystość przekazania przez KG około 40 książek po polsku, w tym komplet dzieł A. Mickiewicza oraz kilku po angielsku o Polsce. Było to uzupełnienie księgozbioru polskiej sekcji założonej kilka miesięcy wcześniej z inicjatywy placówki. Na uroczystości obecny był burmistrz miasta (konsul zobowiązał się do pomocy w znalezieniu miasta partnerskiego dla Egilsstadir w Polsce) oraz dziennikarze.

Działalność promocyjna Konsulatu Generalnego w Hamburgu *Niemcy – KG RP w Hamburgu*

22 sierpnia odbył się Dzień Polski, który zainaugurował bremeński festiwal miejski ViertelFest. Na kilku zewnętrznych scenach (m.in. na Placu Goethego) wystąpiły zespoły: „Gentleman”, „Kobiety”, „The Car is On Fire” i „Warsaw Village Band”. Warszawski zespół „Baaza Soundsystem” wykonywał na scenie Wallwiese muzykę do niemego filmu Lotty Reiniger „Przygody księcia Achmeda”. ViertelFest jest ulicznym festiwalem sztuki z 10-letnią tradycją, przyciągającym co roku tysiące widzów z Bremy oraz turystów. Szacunkowa liczba widzów w tym roku (na podstawie danych policji i ochrony) to 95 tysięcy.

Dzień Polski był okazją do reklamy październikowego projektu POLEN SEHEN. Wśród publiczności rozdawane były promocyjne kartki pocztowe z wizerunkiem bremeńskich muzyków przebranych w polskie stroje ludowe.

Dni Polskie zostały przy tej okazji zapowiedziane i szeroko przedstawione w mediach. O Dniu Polskim piszą wszystkie bremeńskie gazety – występy od tygodnia były zapowiedziane w „Wochen Journal” i piśmie kulturalnym „TAZ”. Relacje z festiwalu przedstawiały praktycznie wszystkie bremeńskie media („Weser Kurier”, „Weser Report”, „Bremer Anzeiger”, „Prinz”, TAZ), relacje nadały ogólnoniemieckie TV Galileo, Pro7, SAT 1 Regional. Transmisję prowadziła również telewizja TV buten und binnen, Radio Funkhaus Europa, audycje nadały Bremen 1, Bremen 4 oraz Radio Energy. Np. „TAZ” z 15 sierpnia pisze: „Motto piątkowego wieczoru podczas ViertelFest to Polski styl. Cały dzień zarezerwowano dla polskich zespołów [...]. Polska znalazła wreszcie format, w którym może się prezentować. Więcej polskiej kultury będziemy gościć w Bremie od 5 października”.

Współorganizatorem obydwu festiwali jest stowarzyszenie „agitPolska”, które wraz z Konsulatem Generalnym prowadzi prace koordynacyjne przy projekcie POLEN SEHEN.

Na festiwalu obecny był wiceprezydent partnerskiego miasta Gdańska Wiesław Bielawski oraz dyr. kancelarii prezydenta Gdańska Maciej Buczkowski (delegacja przebywała w Bremie z okazji obchodów 650-lecia wstąpienia Bremy do Hanzy, odbywających się podczas weekendu).

Występy polskich grup na ViertelFest zostały wsparte finansowo przez Instytut Adama Mickiewicza.

EDUKACJA POLONIJNA

Kolonie dzieci polonijnych

Republika Czeska – Ambasada RP w Pradze, KG RP w Ostrawie

Dzieci pochodzenia polskiego z Republiki Czeskiej wyjechały w lipcu na zorganizowane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” kolonie polonijne do Gronowa k. Torunia.

Kolonie miały charakter pobytu edukacyjnego, nastawionego na doskonalenie języka polskiego oraz poszerzanie wiedzy o polskiej historii i kulturze.

Organizatorzy zapewnili uczestnikom ciekawy program pobytu – zwiedzanie okolicy, zawody sportowe, zabawy edukacyjne, konkursy, ogniska, dyskoteki. Atrakcją były wycieczki do Gdańska, Warszawy, Torunia, Lichenia, Chelmna, Chelmży, Ciechocinka oraz gospodarstwa agroturystycznego w Brzezinku, które przygotowało dla dzieci wiele atrakcji. Miały możliwość bliższego poznania kraju swojego pochodzenia, zapoznanie się z historią, kulturą i językiem polskim, a także nawiązania kontaktów ze swoimi rówieśnikami, którzy przybyli na kolonie z Litwy.

Współorganizatorami wyjazdu był Konsulat Generalny RP w Ostrawie oraz Ambasada RP w Pradze.

Podsumowanie II etapu IV Olimpiady Języka Polskiego na terenie Bawarii i Badenii Wirtembergii

Niemcy – KG RP w Monachium

26 lipca w ogrodach KG RP w Monachium odbyła się uroczystość podsumowania II etapu (tzw. landowego) IV Olimpiady Języka Polskiego w Niemczech, połączona z zakończeniem roku szkolnego dla uczniów Szkolnego Punktu Konsultacyjnego w Monachium.

W uroczystości wzięli udział wszyscy uczestnicy II etapu z siedmiu szkół monachijskiego okręgu konsularnego – dwóch szkół przy PMK w Monachium, szkoły przy PMK w Karlsruhe, Szkolnego Punktu Konsultacyjnego w Monachium w Remseck oraz w Norymberdze (SPK) a także Szkoły Europejskiej w Monachium.

W trakcie imprezy przemówienia wygłosili konsul generalny Elżbieta Sobótka oraz dyrektor Jacek Miler (Departament ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą MKiDN). Oboje podziękowali pani dyrektor J. Jackiewicz za zaangażowanie i włożoną pracę w koordynację Olimpiady w monachijskim okręgu konsularnym.

Uczniom, którzy w dwóch kategoriach szkół – parafialne i podlegające Ministerstwu Edukacji Narodowej z podziałem na grupy młodszą i starszą, wzięli udział w II etapie Olimpiady, nagrody książkowe i okolicznościowe dyplomy wręczyła wicekonsul ds. Polonii A. Berdys.

Uroczystość była okazją do uczczenia bardzo dobrych wyników uczniów w finałach Olimpiady w Poznaniu. II miejsce w grupie szkół przy konsulatach zajęła uczennica SPK w Monachium – Monika Wróblewska. II miejsce w kategorii szkół przy PMK zajęła Monika Fink ze Szkoły Przedmiotów Ojczystych również w Monachium.

Drugą część uroczystości poświęcono została na podsumowanie roku szkolnego w SPK, wręczenie nagród za udział w konkursach szkolnych oraz rozdanie świadectw. Przy tej okazji wręczono również nagrodę laureatowi II miejsca w konkursie fotograficznym zorganizowanym przez Ambasadę RP w Berlinie – Dawidowi Bieli.

Spotkanie z nauczycielami polskimi na Islandii

Islandia – KG RP w Reykjavíku

W sierpniu w siedzibie KG RP w Reykjavíku odbyło się spotkanie z nauczycielami polskimi na Islandii, na które przybyło 14 osób. Jeżeli zostaną spełnione wymagania Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą odnośnie liczby dzieci w szkole, już od września rozpocznie działalność Szkolny Punkt Konsultacyjny. Trwa wylanianie dyrektora szkoły, kompletowanie grona pedagogicznego oraz nabór uczniów. Gotowa jest sala lekcyjna, zamówione zostały ławki i przyrządy do nauki.

Rok 2009 Rokiem Języka Polskiego w Argentynie

Argentyna – Ambasada RP w Buenos Aires

Prezes Polskiej Macierzy Szkolnej (sekcja oświatowa Związku Polaków w Argentynie) zapowiedział ogłoszenie roku 2009 Rokiem Języka Polskiego w Argentynie. Zaproszone do przyłączenia się do inicjatywy zostały wszystkie osoby zainteresowane popularyzacją znajomości języka polskiego w Argentynie, niekoniecznie związane z PMS.

Pierwsze spotkanie w tej sprawie odbyło się w Ambasadzie 4 sierpnia. Na zaproszenie kierownika Wydziału Konsularnego, oprócz prezesów ZPA i PMS, zjawili się na nim m.in. prezes Argentyńsko-Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego (ACAP), prezes Stowarzyszenia Dom Polski w Rosario, przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego w Argentynie, prezes Biblioteki Polskiej im. I. Domeyki, redaktor naczelny „Głosu Polskiego”, rektor Polskiej Misji Katolickiej oraz nauczyciele szkółek polonijnych.

Zebrani poparli inicjatywę PMS, zwrócili przy tym uwagę, że podejmowane działania powinny być skierowane przede wszystkim na budzenie motywacji do nauki języka polskiego wśród młodego pokolenia potomków polskich imigrantów. Znajomość języka polskiego wśród argentyńskiej Polonii z pokolenia na pokolenie zanika, obecnie w zajęciach w szkołkach uczestniczy ok. 250 osób w całej Argentynie (są jeszcze osoby uczące się prywatnie, brak jednak danych nt. ich liczby).

Efektem spotkania było powołanie Komitetu Organizacyjnego obchodów Roku Języka Polskiego.

Otwarcie nowego punktu nauczania języka polskiego w Nadrenii Północnej-Westfalii

Niemcy – KG RP w Kolonii

23 sierpnia w Wartburg-Schule w Monastyrze (Münster, Nadrenia Północna-Westfalia, NPW) odbyła się uroczysta inauguracja nowych punktów nauczania języka polskiego. Od początku semestru (tj. od połowy sierpnia) w dwóch szkołach w Monastyrze funkcjonuje 5 grup z językiem polskim. We wszystkich tych grupach uczy się obecnie łącznie ok. 80 osób, ale zainteresowanie językiem polskim nadal rośnie. W Wartburg-Schule istnieją obecnie 4 grupy języka polskiego. Zajęcia prowadzone przez Renatę Karczmarek, nauczycielkę zrzeszoną w Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów (ZNJPiP), odbywają się popołudniami. Klasy te powstały po długoletnich staraniach przede wszystkim ze strony ZNJPiP.

Otwierający uroczystość konsul ds. Polonii Jacek Frączek zapewnił o priorytetowym w pracy polonijnej konsulatu traktowaniu kwestii rozwoju nauczania języka polskiego. Jednocześnie wskazał na wyróżniającą się na tle innych krajów związkowych Niemiec realizację polsko-niemieckiego traktatu z 1991 r. w zakresie polityki oświatowej w NPW (obecnie istnieje tu ponad 60 klas z językiem polskim w niemieckim systemie oświaty).

Uroczystości towarzyszył wykład przewodniczącej ZNJPiP – Liliany Barejko-Knops nt. zalet dwujęzyczności. W spotkaniu uczestniczyła także Michaela Heuer, przewodnicząca Towarzystwa Wspierania Partnerstwa Miast Münster–Lublin, odznaczona w sierpniu br. Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Uroczystości 200. rocznicy bitwy pod Somosierrą

Hiszpania – Ambasada RP w Madrycie

22 czerwca w miejscowości Somosierra (95 km od Madrytu) w corocznym spotkaniu z okazji rocznicy utworzenia hiszpańskiego Bractwa Najświętszego Sakramentu oraz przypadającej 30 listopada br. 200 rocznicy bitwy o przełęcz Somosierry udział wzięli przedstawiciele Ambasady RP i czterech stowarzyszeń polonijnych: „Orla Białego”, „Naszego Domu”, „Forum” i „Polonica”. Po mszy świętej w językach hiszpańskim i polskim, celebrowanej przez biskupa diecezji madryckiej zebrani obejrzeli nowy witraż w zabytkowej kaplicy na przełęczy, wykonany i zamontowany przez polskich konserwatorów zabytków, przedstawiający w tryptyku obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, hiszpańskiego żołnierza piechoty oraz polskiego szwoleżera – obu w uniformach z 1808 roku. W parku miejskim zorganizowany został kilkugodzinny piknik z udziałem mieszkańców Somosierry i polskich rodzin, w którym wzięło udział około 150 osób. Obecny był wójt Somosierry i proboszcz miejscowej parafii – obaj entuzjaści historii i animatorzy ekspozycji na temat bitwy i kampanii napoleońskiej w Hiszpanii, mieszczącej się w skromnym zabytkowym budynku koło kościoła i parku.

X międzynarodowe spotkanie młodzieży i byłych więźniów oboju koncentracyjnego we Flossenbürgu

Niemcy – KG RP w Monachium

25–27 lipca odbyło się coroczne międzynarodowe spotkanie młodzieży z byłymi więźniami oboju koncentracyjnego we Flossenbürgu. Zakończeniem spotkania była uroczystość ku czci poległych ponad 30 tys. więźniów, która rozpoczęła się 27 lipca katolicką i ewangelicką mszą świętą, w której uczestniczył premier Bawarii Günther Beckstein.

Składanie wieńców na grobach wszystkich narodowości, które eksterminowano we Flossenbürgu, poprzedziły oficjalne przemówienia m.in. dyrektora Fundacji Bawarskie Miejsca Pamięci – Karla Frellera, sekretarza stanu w Bawarskim Ministerstwie Edukacji – Bernda Sibera, oraz przedstawiciela byłych więźniów Flossenbürga. Wśród gości znaleźli się również posłowie landowego i federalnego parlamentu, burmistrz Flossenbürga i burmistrzowie kilku innych miejscowości, w których znajdowały się kiedyś podobozy KZ Flossenbürg. Sekretarz stanu Sibler podkreślił, że rząd bawarski nie unika odpowiedzialności za zachowanie pamięci o byłych obozach koncentracyjnych w Dachau i Flossenbürgu. Zajęcia z historii okresu II wojny światowej mają być prowadzone już w IX klasie, a plany nauki historii tego okresu będą uwzględniać również informacje na temat oboju koncentracyjnego we Flossenbürgu. Po przemówieniach oficjalne delegacje oraz zebrani goście i uczestnicy przeszli z wieńcami do „doliny śmierci”, gdzie znajduje się cmentarz ku czci pomordowanych ofiar oboju koncentracyjnego.

Na tegoroczne uroczystości przyjechało do Flossenbürga 10 polskich byłych więźniów oraz 8-osobowa grupa młodzieży z Warszawy.

W latach 1938–1945 więziono w obozie koncentracyjnym we Flossenbürgu ok. 100 tys. osób, z czego 30 tys. straciło tu życie. Po więźniach radzieckich największą grupę pomordowanych stanowili Polacy.

W uroczystościach uczestniczyła wicekonsul ds. polonijnych A. Berdys wraz z działaczami polonijnymi z Monachium – A. Dalkowskim oraz B. Maloszewską.

Uroczystość upamiętniająca 64. rocznicę mordu w Żywocicach

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

2 sierpnia w Żywocicach na Zaolziu (jeszcze na początku minionego stulecia mała wioska, zamieszkała w 99% przez ludność polską, inkorporowana do sztucznie powstałego miasta Hawierzów w latach 50.) odbyła się uroczystość upamiętniająca 64 rocznicę mordu na ludności cywilnej, dokonanego przez oddziały niemieckiego Gestapo, które 6 sierpnia 1944 r. zabiły wyprowadzając pojedynczo z domów 36 mężczyzn, w większości (30) deklarujących, że są Polakami. Zbrodnia ta porównywana w historiografii czeskiej do zbrodni w Lidicach, nosi nazwę tragedii żywocickiej. Tragedia była akcją odwetową w następstwie aktywności Armii Krajowej, działającej na tym terenie.

W obchodach, organizowanych przez Urząd Miejski w Hawierzowie, Zarząd Główny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w RC oraz Czeski Związek Bojowników o Wolność, udział wzięli m.in.: P. Chobot, prezydent miasta Hawierzów, minister J. Ciechanowski, zastępca dyrektora Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, B. Firla, prezes Klubu Polskich Kombatantów w RC, Cz. Maryszczak, przewodniczący Federacji Światowej Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, Z. Kowalczyk, kapelan ewangelicki Wojska Polskiego, V. Wolny, emerytowany biskup Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Wyznania Augsburskiego oraz przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie. Wartę przy pomniku pełnili polscy harcerze i członkowie organizacji kombatanckich.

W tegorocznych uroczystościach zabrakło występu polskiego chóru z Zaolzia, który decyzją prezydenta miasta Hawierzowa – F. Chobota, został w ostatniej chwili wykluczony z programu. To kuriozalne zachowanie spotkało się z krytyczną oceną polskojęzycznej prasy.

Uroczysta akademii z okazji Święta Wojska Polskiego

Urugwaj – Ambasada RP w Montevideo

14 sierpnia, w przededniu święta Wojska Polskiego, w salonach Ambasady RP w Montevideo odbyła się uroczysta akademii, której tematem przewodnim był udział i wkład oręża polskiego w wyzwolenie Europy spod jarzma nazistowskiej okupacji.

Głównymi oratorami akademii był st. sierżant Marian Wiecha, były policjant i żołnierz Korpusu Ochrony Pogranicza (posterunek graniczny w Baranowiczach) i uczestnik bitwy pod Monte Cassino oraz Barbara Makowska, która przygotowała wzruszający referat na temat swych wojennych przeżyć i doświadczeń podczas ewakuacji Lwowa w 1940 r. i zesłania do Kazachstanu. Referaty wzbudziły ogromne zainteresowanie zaproszonych gości, w tym m.in. miejscowej Polonii, diaspory żydowskiej wywodzącej się z Polski oraz przedstawiciele urugwajskich sił zbrojnych i dziennikarzy.

W trakcie akademii wszystkim jej uczestnikom zostały wręczone pamiątkowe „guziki z orłem w koronie”, stanowiące wierną replikę guzików odnalezionych na miejscu ludobójstwa, w katyńskich lasach. Honorowi goście akademii (gen. Francisco Wins, b. komendant Centrum Wyższych Studiów Wojskowych w Montevideo, red. J. Gliksberg z tygodnika „Semanario Hebreo” i red. E. Cazala z dziennika „El Pais”) otrzymali pamiątkowe albumy poświęcone filmowi „Katyń” w reż. A. Wajdy. Wyżej wspomniane książki otrzymali również protagoniści wzruszającej uroczystości: Marian Wiecha (nota bene najstarszy żyjący Polak w Urugwaju – urodzony w 1914 r.) i Barbara Makowska (jej stryj – Józef Makowski, był konsulem honorowym w Urugwaju w latach 1933–1946).

Ambasada RP w Montevideo przygotowała specjalnie na tę uroczystość syntetyczną informację w języku hiszpańskim, zawierającą kalendarz najważniejszych z punktu widzenia Polski wydarzeń w okresie międzywojnia i II wojny światowej (1918–1945).

Uroczystości z okazji Święta Wojska Polskiego

Białoruś – KG RP w Brześciu

15 sierpnia przedstawiciele Konsulatu Generalnego razem z brzeskimi kombatantami AK złożyli wieńców i zapalili znicze na trzech brzeskich cmentarzach wojennych: na Cmentarzu Garnizonowym, gdzie pochowani są m.in. obrońcy Twierdzy Brzeskiej z września 1939 r., na d. Cmentarzu Katolickim przy ul. Puszczyńskiej – kwatera uczestników walk 1919–1920, oraz na tzw. Cmentarzu na Reczycy – jednej z największych na wschodzie nekropolii uczestników walk 1920 r. Kwiaty zostały także złożone na mogile i pamiątkowej płycie w Żabinie k. Brześcia, upamiętniającej 9 żołnierzy AK z oddziału „Watra I”, którzy zginęli w walce z Niemcami w 1943 r.

23 sierpnia miała miejsce uroczystość odsłonięcia tablicy w kościele w Terespolu, upamiętniającej zamordowanie 5 oficerów WP we wrześniu 1939 r. k. Kobrynia.

Od 1994 r. brzeski oddział ZPB wspólnie z miejscowym środowiskiem kombatanckim czynił starania o upamiętnienie miejsca zamordowania przez miejscowe bandy 5 polskich oficerów we wrześniu 1939 r. W tym celu ufundował on specjalną tablicę pamiątkową, na której jednak umieszczenie do tej pory nie otrzymał zgody władz. Na prośbę ZPB (a przede wszystkim samych weteranów AK – bardzo już zaawansowanych wiekiem) placówka zorganizowała uroczystości wmurowania tej tablicy w ścianę kościoła w Terespolu. Uroczystość tę poprzedziła msza św. z udziałem ok. 200 zaproszonych gości – przedstawiciele władz starostwa białskiego, miasta i gminy Terespol, miejscowego środowiska kombatanckiego. Licznie reprezentowani byli Polacy z Brześcia – zarówno członkowie ZPB, jak i PMS „Polesie”, licznie przybyli przedstawiciele najmłodszego pokolenia – harcerze oraz brzescy kombatancki.

Podczas uroczystości podkreślano znaczenie pielęgnowania pamięci o poległych za ojczyznę („pamięci o pozostawionych grobach”) jako ważnego elementu podtrzymywania świadomości narodowej. Po zakończeniu części oficjalnej wszyscy uczestnicy mogli wysłuchać koncertu polskich pieśni patriotycznych i narodowych, zorganizowanego przez Dom Kultury w Koroszczyźnie. Na podkreślenie zasługuje wielkie zaangażowanie władz gminy Terespol w organizację imprezy.

Całość uroczystości zakończył wspólny posiłek, zorganizowany również z pomocą władz gminy Terespol.

Odślonięcie tablicy pamiątkowej na cześć Ireny Sendlerowej

Urugwaj – Ambasada RP w Montevideo

Wydawany przez Wspólnotę Żydowską w Urugwaju tygodnik „Semanario Hebreo” z 31 sierpnia zamieścił obszerną relację z uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej na cześć Ireny Sendlerowej, która odbyła się 16 lipca br. w Montevideo. Artykuł opatrzony jest 2 zdjęciami z tej uroczystości. Warto odnotować, że wystąpienie ambasadora RP podczas tego wzruszającego aktu pamięci wobec wybitnej Polki zostało ocenione jako „wyborne” (excelente). W uroczystości uczestniczyło ponad 200 osób, w tym konsul RP oraz konsulowie Izraela.

SYLWETKI POLONIJNE

Wręczenie p. Irenie Zachar Złotego Krzyża Zasługi RP

Słowacja – Ambasada RP w Bratysławie

1 sierpnia w Galerii Turczanskiej w Martinie odbyła się uroczystość wręczenia p. Irenie Zachar – prezes Klubu Polskiego w Martinie, Złotego Krzyża Zasługi RP nadanego przez Prezydenta RP. W uroczystości wzięli udział oraz odznaczenie wręczyli charge d'affaires a.i. Bogdan Wrzochalski i kierownik Wydziału Konsularnego Urszula Szulczyk-Śliwińska. Wśród zaproszonych gości byli m.in. wiceburmistrz Martina M. Malik, dyrektor Urzędu Miasta, dyrektor galerii, dyrektor stowarzyszenia kulturalnego oraz liczni przedstawiciele Polonii.

Odznaczenie p. Michaeli Heuer Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP

Niemcy – KG RP w Kolonii

13 sierpnia w Ratuszu w Muenster Konsul Generalny dokonał uroczystego wręczenia Krzyża Kawalerskiego Orderu Zasługi RP p. Michaeli Heuer za wybitne zasługi w rozwijaniu polsko-niemieckiej współpracy regionalnej. M. Heuer jest od 1992 r. członkiem zarządu Związku Wspierania Partnerstwa Miast Muenster–Lublin, któremu przewodniczy od 1996 r. M. Heuer rozwinęła niezwykle aktywną i bogatą współpracę z miastem Lublin w obszarze edukacji, pomocy społecznej i kultury. W 2002 r. Ambasador RP w Berlinie przyznał miastu Muenster nagrodę za najlepsze i najaktywniejsze polsko-niemieckie partnerstwo miast. Społeczna działalność M. Heuer znajduje uznanie i poparcie polskich i niemieckich władz komunalnych, regionalnych i federalnych.

W uroczystości wzięło udział ponad 60 osób, wśród nich członkowie Związku Wspierania Partnerstwa Miast Muenster–Lublin, przedstawiciele Bundestagu, Landtagu i lokalnych władz, m.in. Ruprecht Polenz, przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych w Bundestagu; dr Angelica Schwall-Dueren, wiceprzewodnicząca Frakcji Parlamentarnej SPD w Bundestagu i przewodnicząca Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich; Karin Reismann, burmistrz miasta Muenster, jak również byli prezydenci Rejencji Muenster – Erwin Schleberger i Dr Joerg Twenhoeven. Okolicznościową mowę laudacyjną wygłosiła Konsul Generalny RP w Monachium, Elżbieta Sobótka. Prezes Europejskiego Domu Spotkań-Fundacja Nowy Staw, Tomasz Różniak, odczytał ponadto list gratulacyjny od prezydenta Miasta Lublina Adama Wasilewskiego.

Wręczenie Srebrnego Krzyża Zasługi RP

p. Manfredowi Gramerowi

Niemcy – KG RP w Kolonii

18 sierpnia w pomieszczeniach KG w Kolonii odbyło się uroczyste wręczenie Srebrnego Krzyża Zasługi p. Manfredowi Gramer za wkład w rozwój stosunków polsko-niemieckich oraz zaangażowanie w działalność charytatywną. Gramer od 19 lat zorganizował szereg wyjazdów grup niemieckich do Polski i przyczynił się do nawiązania współpracy szkolnej z niemieckimi partnerami. Ponadto był inicjatorem pomocy na rzecz odnowy zabytków w Polsce (w rejonie Jeleniej Góry) oraz pomocy charytatywnej dla potrzebujących rodzin.

W kameralnej uroczystości wzięło udział 25 osób, laudację zaś wygłosił wieloletni przyjaciel odznaczonego – Josef Fendrich.

Odnaczenie Kawalerskim Orderu Zasługi RP

p. Danuty Madej Krzyżem

Peru – Ambasada RP w Limie

19 sierpnia odbyła się w Ambasadzie RP w Limie uroczystość wręczenia Krzyża Kawalerskiego Orderu Zasługi RP p. Danucie Madej Razniewskiej, prezes Stowarzyszenia Rodzin Peruwiańsko-Polskich „Dom Polski” w Limie w latach 2006–2008. W imieniu Prezydenta RP wręczenia orderu dokonał ambasador RP w Limie Przemysław Marzec. W uroczystości udział wzięła liczna grupa przedstawicieli miejscowej Polonii oraz osobistych przyjaciół i współpracowników D. Madej.

Odnaczenie byłej przewodniczącej Stowarzyszenia „Dom Polski” w Limie przypadło w jubileuszowym 25. roku założenia tej organizacji przez Jana i Jerzego Zakrzewskich oraz Jana (Juana) Kędzierskiego. W czerwcu br. odbyła się w związku z tym w Ambasadzie RP w Limie okolicznościowa impreza, natomiast w maju br. peruwiańska Polonia uczestniczyła w dwóch spotkaniach z premierem RP D. Tuskiem, biorącym udział w V Szczycie UE i Ameryki Łacińskiej i Karaibów w Limie.

Odnaczenie Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi RP

p. Johanna Baptysta Schaeffera

Niemcy – KG RP w Kolonii

21 sierpnia Konsul Generalny RP w Kolonii uroczyście wręczył Krzyż Komandorski Orderu Zasługi RP p. Johannowi Baptiście Schaefferowi za wybitne zasługi w rozwoju stosunków polsko-niemieckich oraz pojednanie pomiędzy narodami. Schaeffer od lat 80. organizował zbiórki pieniędzy na pomoc humanitarną w Polsce, szczególnie wspierał działalność Fundacji Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja” w Bielsku-Białej oraz Maltańskiej Służby Medycznej w Krakowie. Założył w Kolonii Stowarzyszenie Przyjaciół Krakowa.

W uroczystości udział wzięło ok. 25 osób, w tym polscy przyjaciele Schaeffera: Komendant Główny Maltańskiej Służby Medycznej – prof. H. Kubiak (wygłosił laudację), współzałożyciel Fundacji „Nadzieja” – ks. J. Walusiak, oraz Konsul Generalny RP w Monachium E. Sobótka.

POŻEGNANIA

Zmarł wybitny działacz Polonii amerykańskiej Les Kuczyński

DKiP MSZ

19 sierpnia w wieku 61 lat zmarł w Chicago długoletni dyrektor wykonawczy Kongresu Polonii Amerykańskiej Les Kuczyński. Swoją funkcję w KPA Kuczyński pełnił od 1991 r. Wcześniej był radcą prawnym Zjednoczenia Narodowego Polskiego, stowarzyszenia samopomocowo-ubezpieczeniowego, które jest trzonem KPA – federacji wielu organizacji i stowarzyszeń polonijnych. Jako przedstawiciel Kongresu Polonii Amerykańskiej (KPA) wchodził w skład Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy marszałku Senatu RP.

W latach 90. Kuczyński odegrał dużą rolę w mobilizacji Polaków w USA i Amerykanów polskiego pochodzenia na rzecz poparcia przyjęcia Polski do NATO. Od 1999 r. z ramienia KPA kierował programem wypłaty odszkodowań dla polskich ofiar pracy przymusowej w III Rzeszy.

Les Kuczyński urodził się w 1947 r. w Lubece w Niemczech, gdzie jego rodzice znaleźli się po II wojnie światowej. W sześć lat później cała rodzina wyemigrowała do USA. Kuczyński studiował prawo na Uniwersytecie Minnesota i ekonomię w Keller Graduate School of Management.

Pogrzeb zmarłego odbył się 29 sierpnia w Chicago.

VARIA

Środowisko polonijne w mieście Tara

Rosja – Ambasada RP w Moskwie

Ambasada RP w Moskwie w lipcu nawiązała kontakt ze środowiskiem polonijnym w mieście Tara, 300 km na północ od Omska. Jednymi z pierwszych budowniczych miasta na początku XVI w. było 50 Polaków, którzy przybyli tu razem z wojskami cara. Informacje o tych Polakach znajdują się w dokumentach historycznych. Po Powstaniu Styczniowym w 1863 r. w okolice Tary zsyłano polską szlachtę. Byli to również mieszkańcy Mińska Mazowieckiego, od nazwy którego pochodzi nazwa syberyjskiej polskiej wsi Mińsk-Dwariańsk k/Tary. W nazwie wsi Polacy podkreślili swoje szlacheckie pochodzenie. Wieś ta już nie istnieje, pozostał tam tylko polski cmentarz. Wokół Tary znajdują się stare polskie cmentarze, m.in. we wsi Botwino. 5 sierpnia na nowym cmentarzu w Botwinie przedstawiciele Polonii z Tary wkopali katolicki krzyż, który poświęcił ksiądz z Omska. W uroczystości uczestniczyła konsul Longina Putka. Stary historyczny cmentarz we wsi Botwino został zamknięty w 1949 r. Mogiły i krzyże widoczne były jeszcze w latach 60. Obecnie historyczne miejsca pochówku, na małym wiejskim wzgórzu, są zarośnięte trawą. Kolejny pamiątkowy krzyż zostanie umieszczony na starym cmentarzu w Mińsku-Dwariańsku. Wielu Polaków z Tary i okolicznych wsi rozstrzelano podczas represji w latach 30.

Losy zamku w Rapperswil

Szwajcaria – Ambasada RP w Bernie

W całej Szwajcarii toczy się ożywiona dyskusja poświęcona wykorzystaniu zamków i pałaców. Pokazała to wyraźnie audycja Radia DRS 1 wyemitowana pod koniec lipca na żywo z zamku w Rapperswilu. W programie wzięło udział sześciu gości: German Ritz (Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Polskiego), Bruno Hug (szef grupy „Pro Schloss”), Thomas Pauli (dyrektor Muzeum Aargau), Johannes Matyassy (szef Partii Liberalnej w kantonie Berno), Andreas Marti (szef Towarzystwa Przyjaciół Zamków w kantonie Berno) oraz Sigmund von Wattenwyl (właściciel zamku Oberdiessbach w kantonie Berno).

Półtoragodzinna audycja pokazała, że toczący się spór o nowe zagospodarowanie zamku w Rapperswilu wpisuje się w szerszą dyskusję obejmującą teren całej Szwajcarii. Najważniejsze pytania doty-

czą roli obiektów zamkowych we współczesnych warunkach społeczno-gospodarczych, podziału kosztów i odpowiedzialności związanych z ich utrzymaniem między instytucje publiczne i prywatne. Przykłady innych kantonów pokazują, że możliwe są różne rozwiązania.

Eksperti są zgodni, że oddając zamki w prywatne ręce kantony/gminy powinny z wyprzedzeniem zatroszczyć się o ich stałą dostępność dla mieszkańców. Równie ważne jest uczciwe i atrakcyjne pokazywanie całej historii. W tym kontekście Muzeum Polskie powinno mieć zapewnione trwale miejsce w rapperswilskim zamku. Z drugiej strony trudna do zrozumienia jest dzisiejsza sytuacja, w której w zbyt małym stopniu prezentowane są średniowieczne dzieje regionu Rapperswilu.

Przychylnie wobec Muzeum Polskiego głosy padły ze strony słuchaczy. Wskazywano na fakt, że przedstawia ono nie tylko historię Polski, ale przede wszystkim walkę o wolność, która jest elementem wspólnym dla Szwajcarów i Polaków. Na zamku powinno być miejsce na wyeksponowanie zarówno historii Habsburgów (zamek przez długi czas należał do nich), jak i Polaków.

Puchar Pamięci Małego Powstańca 2008

Niemcy – KG RP w Kolonii

1–3 sierpnia br. drużyna juniorów Fortuny Duesseldorf na zaproszenie KG RP w Kolonii wzięła udział w Międzynarodowym Turnieju o Puchar Pamięci Małego Powstańca 2008 rozgrywanym w Warszawie. Piłkarski turniej 11-latków, rozegrany na stadionie warszawskiej Polonii, miał na celu upamiętnienie najmłodszych ofiar Powstania Warszawskiego i sportowe spotkanie młodzieży z krajów europejskich (Polski, Węgry, Ukrainy i Niemiec). Drużyna z Dusseldorfu zajęła 2 miejsce w turnieju, a sukces drużyny zasługuje na uznanie, gdyż w turnieju drużyn rocznika 1997 niemiecki klub wystawił zespół o rok młodszy.

Organizatorami imprezy była Fundacja na rzecz Rozwoju i Promocji Sportu Młodzieżowego Jerzego Piekarczewskiego oraz Polski Związki Piłki Nożnej, a także Warszawski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Patronat Honorowy objęła Prezydent m.st. Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz.

Zawody rozpoczęły się w piątek 1 sierpnia paradą wszystkich drużyn uczestniczących w imprezie w asyście umundurowanych „powstańców” z Grupy Rekonstrukcyjnej Zgrupowania AK „Radosław”. Młodzi ludzie w powstańczych mundurach stanęli także na czele pochodu, który wyruszył spod stadionu Polonii Warszawa w kierunku pomnika Małego Powstańca. W przemarszu wzięły udział wszystkie drużyny uczestniczące w turnieju. Pod statuą złożony został wieniec od organizatorów turnieju i wiązanki kwiatów od uczestników.

Echa wizyty studyjnej dziennikarzy szwajcarskich w Polsce

Szwajcaria – Ambasada RP w Bernie

„Die Südostschweiz”, 11.08.2008, „Los polsko-szwajcarski”, autor: Sibylle Speiser

We wrześniu 1939 r. Polska zostaje pokonana, a następnie podzielona między Niemcy i Rosję. Po kapitulacji wielu polskich żołnierzy udaje się w długą drogę przez Europę Wschodnią do Francji. Między nimi jest 24-letni Józef Paradowski z Szewny. We Francji żołnierze przyłączają się do nowo tworzonej polskiej armii na uchodźstwie. Chcą walczyć przeciwko Niemcom u boku aliantów. Ale dzieje się inaczej. Niemcy prą naprzód, francuscy i polscy żołnierze składają broń. Pozostaje ucieczka w kierunku Szwajcarii, aby nie dostać się do niemieckiej niewoli. W nocy z 19 na 20 czerwca 1940 r. prawie 50 tys. żołnierzy przedostaje się do Szwajcarii poprzez Jurę. Wśród nich 12-tysięczna 2. Dywizja Strzelców Pieszych pod dowództwem gen. Bronisława Prugara-Ketlinga. W jej szeregach jest Józef Paradowski. Wraz z kolegami zostaje internowany do końca wojny, podczas gdy francuscy żołnierze wkrótce powrócą do domu. Początkowo Polacy zakwaterowani są w dużych obozach zbiorczych. Zakaz pracy zostanie zniesiony dopiero w 1941 r., wtedy też internowani zostaną rozdzieleni na mniejsze obozy na terenie całej Szwajcarii. Paradowski trafi do obozu w Benken, niedaleko Rapperswilu. Społeczeństwo przyjmuje polskich żołnierzy przyjaźnie. Cenią ich za wielki wkład pracy. Paradowski i jego kompani pomagają rolnikom w pracach polowych, wykonują zadanie melioracyjne.

Nie tak przyjazna jest za to szwajcarska armia, która próbuje ograniczyć kontakty internowanych z miejscową ludnością. Zabronione są małżeństwa. Początkowo Polacy mają także zakaz opuszczania obozów. Później mogą poruszać się wyłącznie w niewielkiej odległości od miejsca zakwaterowania. Mimo tego w miejscowej restauracji Paradowski zakochuje się z wzajemnością w Oldze Glaus. Nie mają łatwo. Dopiero po zakończeniu wojny mogą pomyśleć o swojej przyszłości.

Wyjeżdżają z Benken, ponieważ Paradowski znajduje pracę w Neuenburgu. Pobierają się, a w 1949 r. jadą statkiem do Australii. Mają już wtedy dwuletnią córkę i młodszego o rok syna. Trzecie dziecko

urodzi się w Australii. To, że zdecydowali się spalić za sobą wszystkie mosty i wyjechać na drugi koniec świata, ma swoje uzasadnienie. Z jednej strony Australia werbuje w Europie imigrantów. Z drugiej strony dla Polaków oraz członków ich rodzin pobyt w Szwajcarii stał się niemożliwy. Rodzinie Paradowskiego w każdym momencie grozi deportacja. Do tego z uwagi na ucieczkę z Polski Paradowskiemu zostaje odebrane polskie obywatelstwo. Żona Olga staje się bezpaństwowcem z uwagi na małżeństwo z cudzoziemcem.

Z wolna budowane szczęście w Australii kończy się nagle. W 1952 r. Paradowski ginie w wypadku samochodowym w wieku zaledwie 37 lat. Z pomocą finansową rodziny i australijskich sąsiadów Olga wraca z dziećmi do Szwajcarii. Tutaj musi starać się o przywrócenie obywatelstwa. Tylko najmłodszy syn ma paszport australijski. Pierwszy wniosek zostaje odrzucony z uwagi na zbyt krótki pobyt w Szwajcarii. Udaje się dopiero za drugim podejściem dzięki wstawiennictwu prezydenta gminy.

„To był dobry czas”

Zygmunt, syn gen. Bronisława Prugara-Ketlinga, podczas majowego spotkania w Warszawie mówił o wspomnieniach swojego ojca: „Dla polskich żołnierzy internowanie w Szwajcarii było również dobrym czasem”. Otrzymali możliwość kształcenia zawodowego i studiowania. W samym Winterthurze studiowało prawie 1000 polskich żołnierzy. Z drugiej strony Polacy wyświadczili duże przysługi dla Szwajcarii. Nie tylko w rolnictwie, ale również przy budowie dróg, mostów i tuneli. „Kiedy wrócili do Francji lub Polski, mogli wykorzystać wartościową wiedzę podczas powojennej odbudowy, np. jako inżynierowie”.

W artykule wykorzystano archiwalne zdjęcia pokazujące historię polskich żołnierzy internowanych w Szwajcarii.

Posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą *Polska – Warszawa*

13 sierpnia 2008 roku odbyło się inauguracyjne posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą, powołanego na mocy zarządzenia Prezesa Rady Ministrów nr 70 z dnia 27 czerwca 2008 r.

Obrady prowadził przewodniczący Zespołu Sekretarz Stanu w MSZ, pan Jan Borkowski, który zgodnie z zarządzeniem został przewodniczącym Zespołu. Zgodnie z założeniami, Zespół powinien się stać narzędziem koordynacji działań instytucji rządowych w sferze polonijnej. Działania Zespołu skierowane będą na budowę wśród środowisk polonijnych przekonania o jednolitości stanowisk w sprawach zasadniczych i jednoznaczności polonijnych celów polskich instytucji państwowych. Jednym z zadań Zespołu jest również opracowanie i przedstawienie propozycji zmian w „Rządowym programie współpracy z Polską i Polakami za granicą”. Zmiany powinny zostać dokonane po konsultacjach międzyresortowych oraz w porozumieniu ze środowiskami polonijnymi. Projekt nowego „Programu” powinien zostać przedłożony Radzie Ministrów w IV kwartale 2008 r.

Kluczowe znaczenie w pracy Zespołu będzie mieć nowelizacja aktów prawnych, takich jak: *Ustawa o repatriacji*, *Ustawa o obywatelstwie polskim*, *Ustawa o Kartce Polaka*, a także dotyczących prawa wyborczego (poszerzenie możliwości dostępu obywateli polskich za granicą do udziału w wyborach).

Podczas posiedzenia Zespołu omówione zostały propozycje dot. podstawowych zasad jego pracy. Przyjęto do realizacji koncepcję utworzenia grup roboczych pracujących na potrzeby Zespołu. Wstępnie planowane jest utworzenie siedmiu grup roboczych: ds. zmiany prawa wyborczego, ds. repatriacji, ds. ustawy o obywatelstwie polskim, ds. finansowo-gospodarczych, ds. dwustronnych umów ws. świadczeń społecznych, ds. programowania oświaty, ds. Karty Polaka.

Trwają prace nad powołaniem przewodniczących grup oraz ich członków. Podczas obrad przedstawiona została również propozycja harmonogramu pracy Zespołu do końca. Kolejne spotkanie zaplanowano na 25 września 2008 roku.